

Michał Kurzyński

Sprawozdanie z IV Ogólnopolskiego Zjazdu Młodych Karnistów, Poznań, 16-17 kwietnia 2015 r.

Studia Prawnoustrojowe nr 29, 297-300

2015

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sprawozdanie z IV Ogólnopolskiego Zjazdu Młodych Karnistów, Poznań, 16–17 kwietnia 2015 r.

W dniach 16–17 kwietnia 2015 r. w Poznaniu odbył się IV Ogólnopolski Zjazd Młodych Karnistów nt. „Konsensualizm i kompensacja a podstawy odpowiedzialności karnej”. Co warto wskazać, Zjazd ma już charakter corocznej konferencji organizowanej dzięki zaangażowaniu prof. dr. hab. Roberta Zawłockiego oraz pozostałych pracowników Zakładu Prawa Karnego Wydziału Praw i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Organizatorzy co roku starają się aranżować dyskusję na różnych płaszczyznach prawa karnego. W 2014 r. analizowano założenia i ewentualne skutki przygotowywanej reformy prawa karnego, w 2013 r. podjęto dyskusję o zasadzie *nullum crimen sine lege*, a w 2012 r. poruszana była problematyka interdyscyplinarności nauk penalnych.

Podstawowym celem kwietniowych spotkań w Poznaniu jest integracja młodych naukowców ze wszystkich katedr penalnych w Polsce, stąd nazwa „Ogólnopolski Zjazd Młodych Karnistów”. Organizatorzy nie wprowadzili cenzusu wiekowego, dlatego każdy naukowiec czujący się „młody duchem” jest mile widzianym uczestnikiem Zjazdu. Poza możliwością udziału w konferencji, wysłuchaniem wystąpień i dyskusją w ramach poszczególnych paneli zwykle wydawana jest publikacja zawierająca wszystkie referaty przygotowywane przez uczestników Zjazdu. Organizatorzy prowadzą ponadto bazę tematów, jakie są przedmiotem badań uczestników, co stanowi istotny czynnik ukierunkowujący tematykę kolejnego Zjazdu.

Tegoroczne spotkanie poświęcone zostało w całości problematyce konsensualizmu i kompensacji w zderzeniu z reformą prawa karnego z lipca br. Podczas uroczystego otwarcia Zjazdu, dokonanego przez prof. dr. hab. Roberta Zawłockiego (UAM), przedstawiony został dwudniowy program i podział przygotowanych wystąpień, obejmujący część dotyczącą problematyki z art. 46 k.k., następnie referaty związane z analizą art. 59 k.k. i panel o charakterze procesowym nt. procedury karnej.

Pierwszy panel zainaugurowała dr Elżbieta Hryniewicz-Lach (UAM), która mówiła na temat *Kompensacji szkód i krzywd wywołanych przestępstwem jako obowiązkiem władzy publicznej*. Wskazywała m.in. potrzebę zadośćuczynienia w związku z czynnościami dokonywanymi przez funkcjonariuszy publicznych. Następnie wystąpiła mgr Paulina Samuel (UWr) z referatem pt. *Restorative justice wobec*

przestępstwa w polskim prawie karnym, w którym poprzez komparatystykę z normami prawa państw anglosaskich starała się wykazać różnicę w ujęciu problematyki kompensacji. Następnym prelegentem była dr hab. Joanna Golonka (UR). W wystąpieniu pt. *Szkoda w prawie karnym i jej znaczenie dla odpowiedzialności sprawcy – zagadnienia karnomaterialne* wskazywała na rozwiązania zawarte w kodeksie karnym umożliwiające zadośćuczynienie pokrzywdzonemu przez przestępstwo. Czwarty referat, zatytułowany *Rozstrzygnięcie o obowiązku naprawienia szkody według różnych podstaw prawnych w jednym postępowaniu karnym*, przygotowały reprezentantki UW: dr hab. Anna Muszyńska i dr Katarzyna Łucarz. Twierdziły, że problematyka związana z kompensacją może wynikać nie tylko z unormowań zawartych w kodeksie karnym. Następnie dr Anna Opar (UR) mówiła o *Obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem w kodeksie karnym z 1997 roku (art. 46 k.k.) – doktrynalny i prawnomiędzynarodowy kontekst regulacji*. Starła się przede wszystkim wskazać podobieństwa obowiązujących w Polsce uregulowań związanych z kompensacją do stosowanych w innych ustawodawstwach. Ostatni referat tego panelu przygotowała mgr Małgorzata Mańczuk (UB) na temat *Konsensualizmu na gruncie kodeksu karnego skarbowego na przykładzie dobrowolnego poddania się odpowiedzialności*, który niestety nie został zaprezentowany z powodów technicznych.

Drugi panel, poruszający problematykę związaną z art. 59a k.k., otworzyła dr Barbara Stefańska (UW) referatem pt. *Umorzenie kompensacyjne: instytucja karnomaterialna czy procesowa?*, w którym podzieliła się swoimi spostrzeżeniami o niejednoznacznym charakterze omawianej instytucji. Następnie mgr Agnieszka Orfin (USz) mówiła na temat *Roli i znaczenia instytucji umorzenia postępowania karnego uregulowanej w przepisie art. 59 k.k.* Wskazywała m.in. możliwości właściwego ukierunkowania postawy sprawcy dozwolonego przez wskazane uregulowania prawne. Z kolei mgr Maria Kabacińska (UJ) w wystąpieniu pt. *Mechanizmy kompensacyjne w znowelizowanym kodeksie karnym a funkcje i cele prawa karnego* przedstawiła swoje spostrzeżenia dotyczące braku pokrycia w znowelizowanych przepisach prawa karnego niektórych funkcji i celów prawa karnego. Czwarty referat nt. *Umorzenie pojednawcze a funkcja kompensacyjna prawa karnego – szanse i zagrożenia* zaprezentował mgr Kondrat Szczęsny (UB). Wskazywał na wątpliwości co do właściwej interpretacji nowych rozwiązań przewidzianych w znowelizowanym kodeksie karnym. Podobny temat podjęła mgr Katarzyna Łapińska (UB) w referacie pt. *Zagrożenia związane ze stosowaniem instytucji umorzenia konsensualnego w trybie art. 59a k.k.* Następnie dr Szymon Tarapata i mgr Piotr Zakrzewski (UJ) zaprezentowali *Rozważania o możliwości stosowania konstrukcji opisanej w art. 59 k.k. (tzw. umorzenia konsensualnego) w przypadku form podstępного współdziałania*, przedstawiając problematykę umożliwienia zadośćuczynienia w przypadku kilku sprawców oraz związane z tym wątpliwości interpretacyjne. Ostatnie w tym panelu wystąpienie pt. *Kilka uwag o możliwości zastosowania tzw. umorzenia kompensacyjności (art. 59a k.k.) do kodeksowej przestępczości gospo-*

darczej przygotowali mgr Sebastian Solecki i mgr Marcin Kusaj (UWr). Podzielili się oni spostrzeżeniami o możliwościach zakończenia postępowania karnego dotyczącego sprawców przestępstw o charakterze ekonomicznym.

Obrady drugiego dnia Zjazdu rozpoczął prof. Robert Zawłocki (UAM), dziękując uczestnikom za udział w poprzednim dniu i dyskusje. Podzielił się również własnymi refleksjami dotyczącymi problematyki poruszanej na poprzednich panelach. Następnie otworzył ostatni panel przewidziany podczas Zjazdu, obejmujący zagadnienia procesowe prawa karnego.

Pierwszy referat pt. *Kara szybka czy kara sprawiedliwa?* wygłosili prof. dr hab. Cezary Kulecza i mgr Izabela Urbaniak-Mastalerz (UB). Wskazywali w nim na wątpliwości dotyczące właściwego korzystania z rozwiązań przewidzianych w znowelizowanej procedurze karnej. Z kolei mgr Joanna Duda (UW) podjęła temat *Tryby konsensualne a nowy model procesu karnego* i porównała nowe możliwości zakończenia postępowania karnego z obowiązującymi dotychczas. Dr Marta Brzezińska (USz) w wystąpieniu pt. *Poszerzenie sposobów konsensualnego zakończenia postępowania karnego związane z nowelizacją k.p.k.* zaprezentowała swoje spostrzeżenia dotyczące nowych rozwiązań prawnych przewidzianych w znowelizowanym kodeksie postępowania karnego. Referat pt. *Instytucja skazania sprawcy bez rozprawy w trybie art. 335 k.p.k. jako karnoprocessowy instrument o charakterze konsensualnym* przygotowała Dorota Dajnowicz (UWM). Wskazała w nim na możliwość stosowania rozwiązania z art. 335 k.p.k. jako na jedną z form mediacji w sprawach karnych. Dr Magdalena Kowalewska (UO) podkreśliła natomiast potrzebę spełnienia funkcji kary w znowelizowanych formach zakończenia postępowania karnego w swoim wystąpieniu pt. *Skazanie w trybie konsensualnym a ogólne dyrektywy wymiaru kary*. Z kolei dr Małgorzata Żbikowska (USz) przybliżyła *Zakres materiału dowodowego stanowiącego podstawę dla skierowania wniosku o skazanie bez przeprowadzenia rozprawy – zagadnienia wybrane*. Prelegentka wskazywała na potrzebę właściwego określenia, czy faktycznie doszło do popełnienia czynu i z jakich pobudek jako podstawy umożliwiającej skazanie sprawcy bez konieczności przeprowadzenia rozprawy. Kolejny referat pt. *Wynik postępowania mediacyjnego jako postawa odpowiedzialności karnej* został przygotowany przez dr Marcina Adamczyka i dr Roberta Szostaka (UWM). Przedstawili oni specyfikę mediacji w sprawach karnych i podzielili się obawami dotyczącymi stosowania tego narzędzia prawnego w znowelizowanych przepisach prawa karnego. Następnie mgr K. Letkiewicz zaprezentował *Podstawy uwzględnienia wniosku z art. 335 k.p.k. par. 1 i art. 338a k.p.k. w świetle nowelizacji k.p.k.*, dzieląc się szeregiem spostrzeżeń nt. założeń proceduralnych umożliwiających zastosowanie instytucji przewidzianych w art. 335 k.p.k. Ostatni referat w tym panelu i jednocześnie kończący tą część programową Zjazdu wygłosił dr Mariusz Nawrocki (USz). W wystąpieniu pt. *Wpływ konsensualizmu na model postępowania odwoławczego w polskim procesie karnym* zaprezentował funkcję naprawczą prawa karnego jako istotny czynnik wpływający na orzeczenia sądów o zasadności wnoszonej apelacji.

Po wysłuchaniu wszystkich referatów podsumowano dwa dni konferencji. Warto wskazać, że zgodnie z intencją organizatorów po każdym wystąpieniu następowała krótka dyskusja związana z przedstawianą problematyką. Nie sposób było nie zauważyć, że prym w tej materii wiedli przedstawiciele Uniwersytetu Jagiellońskiego, momentami bardzo żarliwie wymieniając się poglądami na aktualnie omawianą kwestię. Z uwagi na to, że uczestnikami konferencji byli nie tylko pracownicy i doktoranci ośrodków naukowych, ale również osoby pracujące w różnych instytucjach stosujących przepisy prawa karnego, uczestnicy Zjazdu mieli możliwość poznania różnych punktów widzenia związanych z poruszaną problematyką oraz wysłuchania spostrzeżeń, obaw i nadziei związanych z możliwościami, jakie wprowadziła lipcowa nowelizacja prawa karnego.

Kończąc obrady IV Zjazdu Młodych Karnistów, prof. dr hab. Robert Zawłocki dziękował za udział w konferencji, jednocześnie zapraszając na kolejny przyszłoroczny Zjazd.

Michał Kurzyński